

Državni izpitni center

M 2 0 2 7 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 29. avgust 2020

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	♦ C
2	♦ D
3	♦ D
4	♦ B
5	♦ A
6	♦ D
7	♦ C
8	♦ A
9	♦ B
10	♦ D

Naloga	Odgovor
11	♦ C
12	♦ D
13	♦ C
14	♦ B
15	♦ C
16	♦ B
17	♦ D
18	♦ D
19	♦ B
20	♦ D

Naloga	Odgovor
21	♦ A
22	♦ A
23	♦ B
24	♦ C
25	♦ D
26	♦ B
27	♦ C
28	♦ B
29	♦ D
30	♦ A

Naloga	Odgovor
31	♦ D
32	♦ D
33	♦ A
34	♦ D
35	♦ A
36	♦ B
37	♦ D
38	♦ C
39	♦ C
40	♦ C

Za vsak pravičen odgovor 1 točka.

Skupaj 40 točk

IZPITNA POLA 2

1. naloga: Transformacijska krivulja in proizvodne možnosti

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ Kaj, kako in za koga proizvajati		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	♦ Transformacijska krivulja nam pokaže <u>največje možne količine proizvodnje dveh vrst dobrin, če država izkoristi vse proizvodne dejavnike na najboljši možni način.</u>		Pojasnilo, ki vsebuje dve podčrtani navedbi, 1 točka, za tri podčrtane navedbe 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	♦ potencialnega		
	1	♦ točko B		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	ena od: ♦ preusmeriti del proizvodnih dejavnikov iz proizvodnje pšenice v proizvodnjo pohištva ♦ zmanjšati proizvodnjo pšenice		
	2	♦ več ♦ specializirani		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	♦ povečane potrebe po pšenici		
	1	♦ CD		
Skupaj	2			

2. naloga: Proizvodni dejavniki in merila uspešnosti poslovanja

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila								
2.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Proizvodni dejavniki – osnovne skupine <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Delo</td> <td style="width: 50%;">Primer proizvodnega dejavnika v Pekarni Hlebec</td> </tr> <tr> <td>Narava (zemlja)</td> <td>Peki, prodajalci, računovodja</td> </tr> <tr> <td>Kapital</td> <td>Zemljišče, voda</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Pekarna (zgradba), peči, mize ...</td> </tr> </table>	Delo	Primer proizvodnega dejavnika v Pekarni Hlebec	Narava (zemlja)	Peki, prodajalci, računovodja	Kapital	Zemljišče, voda		Pekarna (zgradba), peči, mize ...	Za vsak naveden proizvodni dejavnik in vsaj en konkreten primer dejavnika 1 točka. Če kandidat navede samo proizvodne dejavnike ali samo primere, dobi 1 točko.
Delo	Primer proizvodnega dejavnika v Pekarni Hlebec										
Narava (zemlja)	Peki, prodajalci, računovodja										
Kapital	Zemljišče, voda										
	Pekarna (zgradba), peči, mize ...										

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	◆ $2 \cdot 10.000 + 20.000 + 60.000 = 100.000$ EUR		Za pravilen izračun in rezultat 1 točka.
	1	◆ $2,2 \cdot 50.000 / 100.000 = 1,1$		Za pravilen izračun in rezultat 1 točka.
	1	◆ $2,2 \cdot 50.000 - 100.000 = 10.000$ EUR		Za pravilen izračun in rezultat 1 točka.
	1	◆ $10.000 / 40.000 \cdot 100 = 25\%$		Za pravilen izračun in rezultat 1 točka.
	1	ena od: ◆ Ob nespremenjenih proizvodnih stroških poveča svoj prihodek (dobiček) tako, da zviša cene kruha. ◆ Ob nespremenjenih proizvodnih stroških poveča svoj prihodek (dobiček) tako, da poveča prodano količino kruha. ◆ Ob nespremenjenem prihodu (ali/in s tem dobičku) zniža proizvodne stroške, npr. kupi cenejšo moko in druge sestavine, izbere cenejšega dobavitelja elektrike ipd.		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	◆ produktivnost dela		
	1	ena od: ◆ Motivira delavce za več dela z višjo plačo. ◆ Omogoča izpopolnjevanje delavcev, kar bo povečalo njihovo učinkovitost. ◆ Izboljša organizacijo dela in s tem doseže, da naredijo delavci več v istem času. ◆ Stare stroje nadomesti z novimi, tehnološko izpopolnjenimi stroji.		
Skupaj	2			

3. naloga: Dejavniki konkurence in ponudba

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>Veliko število kupcev in prodajalcev</u> (vsi proizvajalci so enako močni ali nihče izmed njih ne more vplivati na tržno ceno, tržni delež do 10 %). ♦ <u>Proizvodni so homogeni</u> (proizvodi vseh ponudnikov so v očeh kupcev popolnoma enaki ali proizvodi vseh proizvajalcev so popolni substituti). ♦ <u>Proizvodni dejavniki so popolnoma mobilni</u> (proizvajalci se brez ovir selijo iz panoge v panogo ali v panogo lahko brez težav oz. ovir vstopijo novi proizvajalci). ♦ <u>Vsi kupci in prodajalci so popolnoma informirani o tržnih razmerah</u> (proizvajalci ne morejo zavajati kupcev, saj imajo ti zadosti informacij o trgu ali ni diskriminacije kupcev s strani prodajalcev). 		Za pravilno navedbo in smiselni opis pogoja 1 točka. Kandidat lahko opisuje pogoje za konkretni trg pšenice. Za dva pravilno navedena pogoja brez ustreznega opisa 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>Proizvodni stroški: pri znižanju stroškov pridelave pšenice</u> (npr. cene goriva za kmetijske stroje, cene gnojila, cene semen, znižanje plač zaposlenih) bodo kmetje povečali ponudbo pšenice (in obratno). ♦ <u>Cene drugih kmetijskih pridelkov: če se zniža cena koruze, ki postane s tem manj donosen pridelek, bodo kmetje povečali površine, na katerih sejejo pšenico, in posejali manj koruze; ponudba pšenice se bo povečala (in obratno).</u> 		Za vsako smiselno pojasnilo, ki vključuje konkretni primer, 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ zvišala, zmanjšala		
	1	ena od: ♦ Zvišali so se proizvodni stroški zaradi podražitve goriva, (gnojila, plač delavcev, semen), zato se je ponudba zmanjšala. ♦ Zvišala se je cena drugih pridelkov, zato so pridelovalci zmanjšali posevke pšenice in jih nadomestili z donosnejšimi pridelki (koruzo, piro), zato se je ponudba pšenice zmanjšala. ♦ Zmanjšalo se je število pridelovalcev pšenice zaradi slabih pogojev gospodarjenja, s tem pa se je zmanjšala tudi ponudba pšenice. ♦ Slabe vremenske razmere (suša, deževje) so vplivale na manjši pridelek in s tem na manjšo ponudbo pšenice.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ najvišja		
	1	♦ zaščita potrošnikov ena od: ♦ Da bi tudi tisti z najnižjimi dohodki lahko kupili izdelke iz pšenice. ♦ Nizka cena pšenice pomeni nižje stroške za proizvajalce živilskih izdelkov iz pšenice in s tem nižje cene teh izdelkov. ♦ Kmetje bodo ponujali manj pšenice.		Za navedbo razloga in utemeljitev 1 točka.
	1	ena od: ♦ Izplačala bi subvencije kmetom (ali znižala davke ali trošarine), s čimer bi kmetje pokrili razliko v ceni in ohranili enak obseg pridelave pšenice. ♦ Uvozila bi cenejšo pšenico iz tujine in zagotovila ustrezno ponudbo le-te.		Za katerokoli utemeljitev, ki ima za posledico povečanje ponudbe pšenice, 1 točka.
Skupaj	4			

4. naloga: Dobiček

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dobiček prejme podjetnik za svojo organizacijsko in upravljalvsko funkcijo v podjetju ter za tveganja, ki jih prevzema v gospodarski dejavnosti. 		Za vsaj dve podčrtani navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ konjunktorni		
	1	♦ tehnološki (inovacijski)		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ obresti (za kapital) ♦ podjetniški dobiček 		Za obe pravilni dopolnitvi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ 2.000		
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izgubo ♦ 5.000 		Za eno pravilno dopolnitev 1 točka.
	1	♦ več kot 40 ton		
	1	♦ poveča obseg pridelave		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ rentabilnost (pf') = 5 %	0,05 prikazano v koeficientu	

5. naloga: Mednarodni ekonomski odnosi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izvozu/domačemu trgu ♦ uvaža ♦ plačilni bilanci 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ domačem trgu ♦ izvozi ♦ plačilni bilanci 	Za dve pravilni navedbi 1 točka, tri pravilne navedbe 2 točki.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	♦ Manjše države so bolj navezane na uvoz surovin, energije oziroma proizvodov, ki jih same ne proizvajajo.		
	1	♦ Manjše države imajo premajhen obseg domačega trga za sodobno proizvodnjo, zato večji delež izvažajo.		
Skupaj	2			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ centrali ♦ obratih po svetu/državah ♦ mobilni/razpršen/donosen/drug smiselni zapis ♦ avtomobilska industrija, prehrambena industrija, farmacevtska industrija, zabavna elektronika, gospodinjjski aparati, tekstilna industrija ... 		Za dve pravilni oziroma smiselni navedbi 1 točka, za tri in več pravilnih oziroma smiselnih navedb 2 točki.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	Spartanburg, Združene države Amerike dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ novo, veliko tržišče, ♦ podjetje se izogne carinam in drugim necarinskim oviram, ♦ visoko strokovno usposobljena delovna sila, ♦ velika kupna moč prebivalstva ... 		Posamezen razlog je lahko naveden le enkrat.
	1	Shenyang, Kitajska dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ cenejši proizvodni dejavniki: delovna sila, surovine, energija ... ♦ novo, veliko tržišče, ♦ podjetje se izogne carinam in drugim necarinskim oviram, ♦ izkoriščanje davčnih olajšav, ♦ milejši ekološki predpisi ... 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ nova delovna mesta za prebivalce Maribora in okolice, ◆ priliv od davkov v občinski in državni proračun, ◆ prenos sodobne tehnologije v Slovenijo, ◆ ugoden vpliv na podobo Slovenije kot proizvajalke visokokakovostnih avtomobilov, ◆ povečane možnosti vključevanja slovenskih kooperantov v proizvodnjo posameznih avtomobilskih delov, ◆ reinvestiranje dobička na območje Maribora, idr. 		Za utemeljitev enega pozitivnega učinka 1 točka.

6. naloga: Prebivalstvo

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Naravna rast je razlika med rodnošjo in smrtnošjo.	nataliteta – mortaliteta	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	1	♦ Stopnja rodnosti = $\left(\frac{\text{število živorojenih}}{\text{število prebivalcev}} \right) \cdot 1000$		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	♦ znižala		Za obe pravilno podčrtani navedbi 1 točka.
	1	♦ znižala	negativna	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.4	1	♦ Aktivno prebivalstvo sestavljajo delovno aktivno prebivalstvo in registrirane brezposelne osebe.		
	1	♦ $U = \left(\frac{\text{registrirani brezposelni}}{\text{aktivno prebivalstvo}} \right) \cdot 100 = \left(\frac{60.710}{942.738} \right) \cdot 100 = 6,4 \%$		
	1	♦ Pasivna politika zaposlovanja nezaposlenim zagotavlja denarna nadomestila in socialno pomoč.		
	1	♦ Aktivna politika pa je usmerjena v odpiranje novih delovnih mest in usposabljanje nezaposlenih za nove zaposlitve.		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.5	1	♦ manjša		
	1	♦ večja		
Skupaj	2			